

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Euphrosina Beernaertstraat 44-46 (Oostende, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2022K60
November 2022

ARCHEOLOGIENOTA
BUREAUONDERZOEK (FASE 0)
DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert NV
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2022

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV

Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	8
1.3	Gemotiveerd advies.....	9
1.4	Conclusie	9
2	Bibliografie.....	10

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).....7

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek. 6

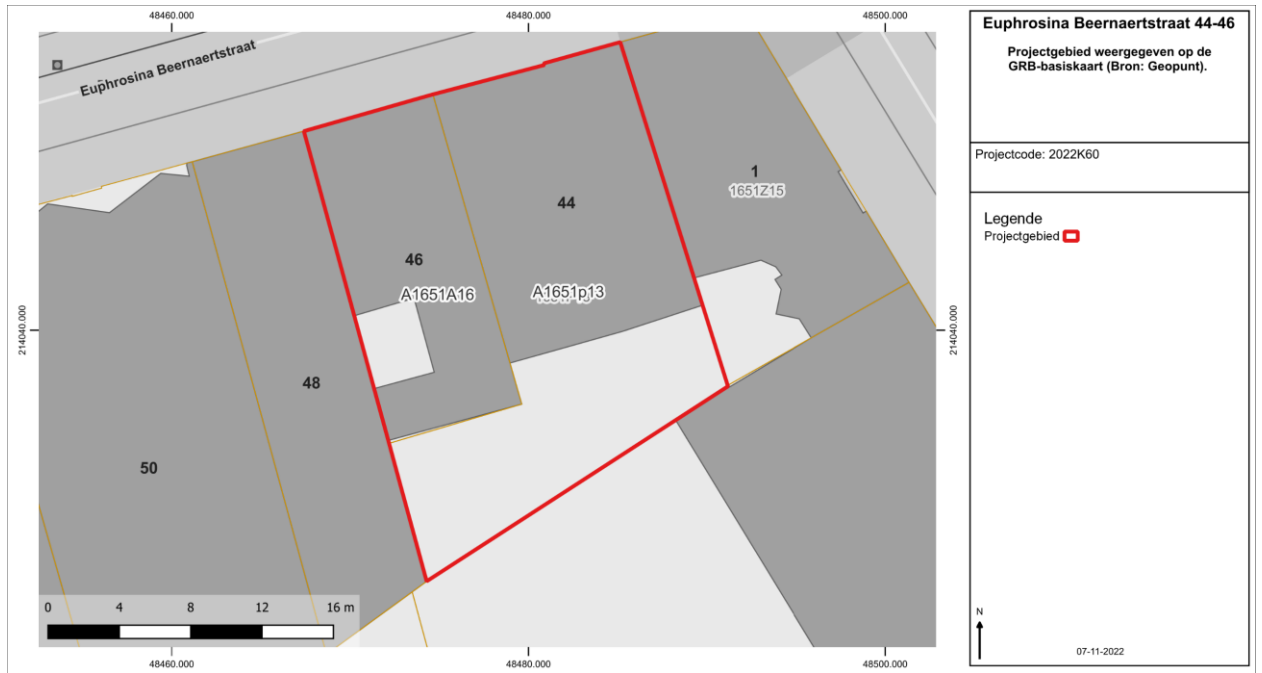
1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
b) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert NV Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostende
	Deelgemeente	/
	Postcode	8400
	Adres	Euphrosina Beernaertstraat 44-46 8400 Oostende
	Toponiem	Euphrosina Beernaertstraat 44-46
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 48452$ $Y_{\min} = 214022$ $X_{\max} = 48502$ $Y_{\max} = 214056$
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostende, Afdeling 1, Sectie A, nr's: 1651a16, 1651p13 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de verbouwing van twee panden tot meergezinswoningen aan de Euphrosina Beernaertstraat 44 en 46 te Oostende. De gecombineerde oppervlakte van beide percelen bedraagt ca. 435 m².

Oostende is gelegen op het oostelijke uiteinde van het Testerep-eiland. De geul die het kusteiland scheidde van het vasteland werd vanaf de 10e eeuw stelselmatig ingedijkt. Omwille van deze indijking verzandde te Testerepgeul stelselmatig. Na zware overstromingen eind de 14e eeuw wordt een nieuw Oostende gesticht ten zuiden van het oude Oostende op het Testerep-eiland. Deze stad wordt heel planmatig ingericht volgens een dambordpatroon. Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van een 19^e-eeuwse stadsgracht. De samengestelde Quartairgeologische kaart geeft een profielopbouw weer waarvan de top bestaat uit getijdenafzettingen van het Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw of bewaringscondities. Het onderzoeksgebied is aldus gelegen ter hoogte van een dichtgeslibde getijdengeul.

Op het cartografische materiaal is de planmatige inrichting van de stad Oostende duidelijk zichtbaar. Op de Deventerkaart is duidelijk de tweeledigheid tussen de oude stad en de nieuw ingerichte stad te zien. Stadsversterkingen zijn nog niet afgebeeld. Tevens is duidelijk te zien dat het onderzoeksgebied zich op ruime afstand ten zuiden van het historische centrum van Oostende bevindt. Op jonger cartografisch materiaal is te zien dat het onderzoeksgebied zich ter hoogte van de steeds veranderende stadsversterkingen bevindt. Op een plan uit 1856 is te zien dat het onderzoeksgebied integraal samenvalt met de stadsgracht. Direct ten zuiden van het onderzoeksgebied is een ravelijn weergegeven. De Oostendse stadsversterkingen worden in de periode 1865-1875 ontmanteld. Het onderzoeksgebied wordt dan stelselmatig ingenomen door het uitbreidende stadsweefsel. Binnen de orthofotosequentie is weinig evolutie waar te nemen, de huidige situatie is reeds voor het grootste deel te herkennen op het oudste luchtbeeld.

In de omgeving zijn reeds meerdere archeologische onderzoeken uitgevoerd. Hierbij werden restanten van verschillende fasen van de vroegmoderne stadsversterkingen, waaronder het Peckels bolwerk en Spaans bolwerk, in kaart gebracht. Hierbij werden ook meerdere inhumaties aangesneden die in verband gebracht kunnen worden met het Beleg van Oostende. Bij controle tijdens werken langs de noordflank van de Petrus- en Pauluskerk werden eveneens een groot aantal inhumaties in kaart gebracht afkomstig van de begraafplaats rondom de kerk. In de meeste gevallen was enkel de afdruk van de houten kist nog zichtbaar. Bij een werfbegeleiding werden eveneens resten van het 'Suid Bolwerk' in kaart gebracht en het 'Bastion des Arbois'. In het geval van het 'Suid Bolwerk' werd een aarden wal op de rand van een gracht of geul aangesneden waarin verticale staken en matten van vlechtwerk werden aangetroffen. Het vondstmateriaal in de wal wijst op een datering in de tweede helft van de 16^e eeuw. Ter hoogte van het 'Bastion des Arbois' werden zware paalfunderingen aangetroffen die vermoedelijk teruggaan op de herinrichting van de stadsversterkingen op het eind van de 17^e eeuw. Daarnaast zijn verschillende cartografische indicatoren opgenomen in de CAI. Dit betreft de contouren van de vroegmoderne stadsversterkingen, waarbinnen het huidige projectgebied valt.

Concreet kan op basis van het cartografische materiaal gesteld worden dat de archeologische verwachting ter hoogte van het onderzoeksgebied relatief beperkt is. Het onderzoeksgebied bevindt zich ter hoogte van de stadsgracht die nog in gebruik was tot in de 19^e eeuw. De kans dat bijkomend onderzoek ter hoogte van het projectgebied in de vorm van proefputten in dit geval nog leidt tot kenniswinst is zeer beperkt.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Euphrosina Beernaertstraat 44-46 worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. De voornaamste reden hiervoor is de sterk beperkte archeologische verwachting en de bestaande toestand. Op het cartografische materiaal is immers te zien dat het onderzoeksgebied integraal samenvalt met de 19^e-eeuwse stadsgracht. Meer dan waarschijnlijk is eventueel aanwezig ouder erfgoed bij het uitgraven van de gracht opgeruimd. Tevens zijn er geen aanwijzingen dat zich nog andere defensieve structuren bevinden binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Het overgrote deel van de geplande werken valt daarenboven samen met bestaande kelders. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd.

Wel moet gewezen worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerende erfgoed.

1.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de verbouwing van twee panden tot meergezinswoningen aan de Euphrosina Beernaertstraat 44-46 te Oostende. Op cartografische bronnen is te zien dat het onderzoeksgebied integraal samenvalt met de 19^e-eeuwse stadsgracht. Redelijkerwijs kan aangenomen worden dat ouder erfgoed reeds is vergraven. De kans op kenniswinst bij verder archeologisch onderzoek is minimaal.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

